Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Навчально-науковий інститут філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Практичний курс української мови»
2024 року вступу

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	цикл професійної підготовки, нормативна навчальна дисципліна
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладачів

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	**Лучкіна-Загородня Любов Василівна,** канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання **Кабиш Марина Юріївна,** д-р пед. наук, старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	0990513978 0660333518
E-mail:	lucljuba5@gmail.com marinkabysh@gmail.com
Консультації	Четвер 15.00-17.00 середа з 15.00 до 17.00; платформа Google Meet/ Zoom

Анотація курсу

Практичний курс української мови є складником циклу гуманітарних дисциплін і посідає вагоме місце в підготовці кваліфікованого спеціаліста, особливо вчителя, оскільки систематизує набуті раніше мовно-мовленнєві знання та вміння, створює базу для отримання ґрунтовної педагогічної освіти майбутнього фахівця. Саме тому усвідомлене вивчення студентами змісту дисципліни сприяє формуванню їхньої професійної компетентності.

Мета викладання навчальної дисципліни – систематизувати, закріпити й удосконалити знання здобувачів вищої освіти про українську мову, набуті в шкільному курсі; сприяти оволодінню усталеними мовними нормами усної і писемної форм української літературної мови (орфоепічними, орфографічними, пунктуаційними).

Завдання курсу:

- поглибити знання з усіх розділів шкільної мовознавчої науки;
- сформувати в здобувачів вищої освіти основні поняття правописної системи;
- виробити вміння застосовувати правила писемного мовлення;
- допомогти оволодіти орфоепічними, орфографічними, граматичними та пунктуаційними нормами сучасної української літературної мови;
- виробити вміння визначати орфограми в словах та пунктограми в текстах, пояснювати їх;
- удосконалити вміння і навички комунікативної правильності та доцільності усної і писемної форм мовленнєвої діяльності;
- формувати навички текстотворення;
- виховувати культуру усного та писемного мовлення;

- сприяти неперервній мовній самоосвіті.

Пререквізити: теоретичною базою вивчення дисципліни є навчальні дисципліни «Українська мова», «Рідна мова», що опановуються в системі повної загальної середньої освіти.

Постреквізити: «Практичний курс української мови» є однією з базових для формування професійних компетентностей студентів, оскільки мова - один із основних інструментів професійної діяльності сучасного фахівця. Сьогодні висококваліфікований фахівець повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Практичний курс української мови» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Дисципліна формує такі загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Дисципліна формує такі фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 7. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 8. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з іноземної та державної мови), використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 11. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських

рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 16. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовою.

Практичний курс української мови сприяє розвитку таких гнучких навичок (soft skills): комунікативні навички, критичне мислення, навички ефективного письма, міжособистісна комунікація, організаційні навички, креативність, емоційний інтелект, уважність. Навчальна дисципліна не лише поглиблює знання української мови, а й формує компетенції, необхідні для успішного професійного й особистого спілкування.

Вивчення дисципліни «**Практичний курс української мови»** може активно сприяти реалізації принципів сталого розвитку, оскільки мовна освіта формує критичне мислення, культурну свідомість та комунікативні навички. Завдяки інтеграції принципів сталого розвитку у вивчення практичного курсу української мови здобувачі освіти не лише вдосконалюють мовну компетентність, а й формують ціннісні орієнтири та відповідальну позицію щодо екологічних, соціальних та культурних викликів сучасного світу.

Навчання здобувачі освіти з особливими освітніми потребами в межах дисципліни передбачає створення інклюзивного освітнього середовища, яке враховує індивідуальні можливості та потреби кожного студента. Використовуються адаптивні методики навчання, інтерактивні форми роботи та спеціально розроблені навчальні матеріали. Основна увага приділяється розвитку академічних і соціальних навичок таких студентів, забезпеченню рівного доступу до освітнього процесу та підтримці їхньої мотивації до навчання. Зокрема, акцент робиться на гнучкості оцінювання, чіткому структуруванні завдань та залученні сучасних технологій для покращення доступності навчального контенту.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 7, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп’ютер,

Організація навчання

Види занять.

Практичне заняття передбачає детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень курсу та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань. Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною

програмою дисципліни. Практичне заняття містить: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Самостійна робота студента (СРС) – це діяльність-учіння студента, яку викладач планує разом зі здобувачем освіти, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання:

словесні (бесіда, диспут);

наочні (демонстрування, ілюстрування);

практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, виконання вправ);

інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал. Перескладання модулів відбувається до завершення вивчення курсу.

Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання.

За об’єктивних причин (наприклад: хвороба, міжнародне стажування, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в асинхронному режимі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
(денна / заочна форми навчання)

Кількість годин	Тема	**Перелік тем практичних занять, їх анотація**
2	**Тема. Мова і мовлення. Диктант**	Мова як суспільне явище. Основні функції мови. Українська мова - національна мова українського народу. Українська літературна мова. Мовна норма та її значення. Державна мова України. Поняття мова і мовлення. Усне та писемне мовлення. Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення. ДИКТАНТ
2/1	**Фонетичні та орфоепічні норми сучасної української мови**	Звуковий склад української літературної мови. Графіка української мови. Алфавіт української мови. Позначення на письмі голосних та приголосних звуків. Подовжені і подвоєні приголосні звуки та позначення їх на письмі подвоєними буквами. Чергування голосних звуків (**о, е** з **і).** Написання **о, е** після **ж, ч, ш (дж), й** у коренях слів. Чергування приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних звуків. Уподібнення в групах приголосних звуків. Редагування текстів з допущеними фонетичними помилками.
6/1	**Орфографічні норми сучасної української мови**	Орфографія як наука. Принципи орфографії. Поняття про орфограму. Позначення м'якості приголосних на письмі. Вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Правопис великої букви на синтаксичній та лексичній основі. Графічні скорочення і складноскорочені слова. Правопис складних слів. Вимова і правопис слів іншомовного походження. Правопис прізвищ іншомовного походження. Редагування текстів з допущеними орфографічними помилками.
6/2	**Морфологічні норми сучасної української мови**	Відміни іменників, рід іменників. Відмінкові закінчення іменників усіх відмін.

		Множинні іменники. Незмінні іменники та абревіатури. Відмінювання прізвищ, імен та по батькові. Прикметники та їх класифікація. Групи прикметників. Відмінкові закінчення прикметників. Ступені порівняння прикметників. Числівники, їх класифікація, відмінювання і правопис. Зв'язок числівників з іменниками. Займенник, відмінювання і правопис. Дієслово. Дієвідміни дієслів. Зміна дієслів. Особові закінчення дієслів. Технічні та орфографічні правила переносу. Редагування текстів з допущеними помилками у словозміні різних частин мови.
4/2	**Словосполучення. Речення. Пунктуаційна система української мови. Розділові знаки між головними членами речення**	Становлення пунктуаційної системи української мови. Принципи української пунктуації. Типи розділових знаків. Загальні правила вживання розділових знаків. Розділові знаки у кінці речення. Тире між підметом і присудком. Тире на місці пропущеного члена речення.
2/1	**Розділові знаки в реченнях з однорідними членами**	Однорідні члени речення, засоби їх поєднання. Кома і крапка з комою між однорідними членами речення. Кома між однорідними означеннями і прикладками. Розділові знаки при узагальнювальних словах.
2/1	**Розділові знаки в реченнях із відокремленими та уточнювальними членами**	Розділові знаки в реченнях з відокремленими означеннями; Розділові знаки в реченнях з відокремленими прикладками; Розділові знаки в реченнях з відокремленими обставинами та додатками; Розділові знаки в реченнях з уточнювальними членами речення.
2	**Розділові знаки при вставних та вставлених конструкціях. Пунктуаційне виокремлення звертання**	Вставні та вставлені конструкції. Розділові знаки у реченнях зі вставними конструкціями. Пунктуаційне оформлення вставлених конструкцій. Розділові знаки при звертаннях, вигуках, стверджувальних і заперечних словах.
2	**Розділові знаки у складному**	Кома та крапка з комою між частинами складносурядного речення.

	сполучниковому реченні	Тире в складносурядному реченні.
2	**Розділові знаки у складнопідрядному реченні**	Розділові знаки у складнопідрядному реченні (з підрядним означальним, підрядним з'ясувальним, підрядним обставинним). Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними.
2	**Синтаксичні та пунктуаційні норми складного безсполучникового речення**	Поняття про складне безсполучникове речення. Складне безсполучникове речення з однотипними частинами. Розділові знаки в ньому. Складне безсполучникове речення з різнотипними частинами. Розділові знаки в ньому. Редагування текстів з допущеними пунктуаційними помилками.
2	**Складне синтаксичне ціле. Пунктуація.**	Складні речення з різними типами сполучникових синтаксичних зв'язків. Складні речення з різними типами сполучникових та безсполучникових синтаксичних зв'язків.
2	**Пунктуація в реченнях з прямою мовою. Цитати.**	Пряма мова. Речення з прямою мовою. Розділові знаки при прямій мові залежно від слів автора. Пунктуаційне оформлення цитат.
36/8	**Усього**	

САМОСТІЙНА (ІНДИВІДУАЛЬНА) РОБОТА

Самостійна робота виконується студентами в позааудиторний час і є головною й основною частиною освітнього процесу. У межах засвоєння курсу самостійна робота є основою, без якої неможливе вивчення навчальної дисципліни, оскільки в цей період велика кількість матеріалу залишається поза межами аудиторної роботи. Самостійна робота складається з кількох елементів:

1) опрацювання теоретичного матеріалу до початку заняття;
2) виконання вправ та завдань відповідно до теми.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Правила написання апострофа в українських словах, їх вимова.

2. Правила написання м’якого знака в українських словах, їх вимова. Буквосполучення йо, ьо.

3. Правила написання апострофа та м’якого знака в іншомовних словах, їх вимова.

4. Правила написання літер и, і, ї в іншомовних словах, їх вимова.

5. Подвоєння приголосних в іншомовних словах, їх вимова.

6. Чергування приголосних при словозміні та словотворенні. Чергування приголосних перед суфіксами -ськ(ий), -ств(о).

7. Спрощення в групах приголосних.

8. Подовження приголосних.

9. Милозвучність мовлення (евфонія). Фонетичні засоби евфонії.

10. Правопис префіксів.

11. Написання складних іменників.

12. Написання складних прикметників.

13. Велика літера у власних назвах, що складаються з кількох слів.

14. Написання складних і складених власних назв разом, окремо, через дефіс.

15. Відтворення слов’янських та неслов’янських власних назв українською мовою.

16. Написання прислівників разом, окремо, через дефіс.

17. Написання часток з іншими словами разом, окремо, через дефіс.

18. Написання не з різними частинами мови.

19. Правила написання складних прийменників разом або через дефіс. Розрізнення прийменників та префіксів. Особливості вживання прийменників в українській мові.

20. Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та однозвучних повнозначних слів, поєднаних із прийменниками або частками.

21. Труднощі у визначенні роду деяких іменників. Родова диференціація іншомовних іменників. Родова диференціація абревіатур.

22. Поділ іменників на відміни та групи у межах І, ІІ відмін. Іменники, що не належать до жодної відміни.

23. Відмінювання іменників на -р.

24. Закінчення -а (-я) або -у (-ю) в родовому відмінку однини іменників чоловічого роду ІІ відміни.

25. Правопис відмінкових форм іменників ІІІ і ІV відмін.

26. Відмінювання множинних іменників.

27. Основні закономірності відмінювання українських прізвищ.

28. Відмінювання українських особових імен. Творення та відмінювання імен по батькові.

29. Правопис суфіксів *-ин, -їн та -ів (-ов-, -ев-), -їв (-єв-)* у присвійних прикметниках.

30. Правопис суфіксів *-ов-, -ев-, -єв-* у відносних прикметниках.

31. Особливості відмінювання прикметників. Правопис форм ступенів порівняння прикметників.

32. Правопис відмінкових форм займенників. Правила написання й особливості відмінювання складних (неозначених і заперечних) займенників.

33. Відмінювання та правопис числівників.

34. Зв’язок числівників з іменниками.

35. Правопис відчислівникових складних слів.

36. Поділ дієслів на дієвідміни. Визначення дієвідміни дієслова за його неозначеною формою.

37. Складні випадки українського дієвідмінювання. Правопис особових закінчень теперішнього та майбутнього часу дієслів І та ІІ дієвідмін. Зміни приголосних при дієвідмінюванні. Дієвідмінювання дієслів дати, їсти та з основою на -вісти.

38. Творення, особливості вживання та правопис дієслівних форм минулого та майбутнього часів.

39. Творення, особливості вживання та правопис дієслівних форм умовного та наказового способів.

40. Творення та особливості вживання дієприкметників. Дієслівні форми *на -но, -то.*

41. Творення та особливості вживання дієприслівників.

42. Тире у простому реченні.

43. Розділові знаки при словах, синтаксично не пов’язаних із членами речення.

44. Розділові знаки між однорідними членами речення та узагальню вальних словах.

45. Розділові знаки при відокремлених уточнювальних членах речення.

46. Розділові знаки при відокремлених додатках.

47. Розділові знаки при відокремлених обставинах.

48. Розділові знаки при відокремлених означеннях.

49. Розділові знаки при відокремлених прикладках.

50. Розділові знаки у складносурядному реченні.

51. Розділові знаки у складнопідрядному реченні.

52. Кома, крапка з комою у складному безсполучниковому реченні.

53. Тире у складному безсполучниковому реченні.

54. Двокрапка у складному безсполучниковому реченні.
55. Розділові знаки при прямій мові. Передача прямої мови непрямою.
56. Правила цитування. Розділові знаки при цитатах.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (Критерії оцінювання та шкала оцінювання)

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з академічної риторики ґрунтується на *компетентнісному підході*, що передбачає формування в майбутніх фахівців здатності до результативного послуговування мовно-мовленнєвими засобами з метою розв'язання комунікативних професійних завдань.

Система оцінювання (критерії оцінювання та шкала оцінювання) з дисципліни «Практичний курс української мови»

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Таблиця 1.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Практичний курс української мови»

Таблиця 1

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Рівні навчальних досягнень студентів	Критерії
A	**90-100**	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	Студент ґрунтовно знає норми сучасної української літературної мови й дотримується їх; засвоїв і практично оволодів орфографічними й пунктуаційними нормами української літературної мови; швидко знаходить орфограми й
	100		
	99		
	98		
	97		
	96		
	95		
	94		
	93		

	92 91 90		пунктограми в текстах та чітко формулює правила, що пояснюють їх написання; має високі навички щодо самоперевірки письмових робіт; має високий рівень виробленої автоматичності грамотного письма; активізувати і збагатити словниковий запас; уміє користуватися лексикографічними джерелами та іншою навчально-довідковою літературою.
B	**82-89** 89 88 87 86 85 84 83 82	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	Студент виявляє повне розуміння матеріалу курсу, але при цьому допускає деякі помилки, які сам може виправити після зауважень викладача, та поодинокі огріхи в послідовності викладу матеріалу чи мовленнєвому оформленні відповідно до мовно-літературних норм. У відповіді допускає 1 - 2 незначні неточності у використанні термінології чи тлумаченні мовних явищ, самостійно вирішує поставлені завдання.
C	**74-81** 81 80 79 78 77 76 75 74	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Студент засвоїв основні поняття про мовну, мовленнєву, комунікативну компетенцію, володіє основними нормами літературної мови у професійній сфері, але допускає окремі помилки щодо мовних норм в усному і писемному мовленні.
D	**64-73** 73 72 71 70	Середній рівень володіння теоретичними 73 знаннями, практичними вміннями й навичками	Студент виявляє знання й розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно та допускає помилки в формулюванні правил, виконанні практичних

	69 68 67 66 65 64		завдань; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває невпевненість у доборі необхідних ілюстрацій; викладає матеріал непослідовно; допускає помилки в мовленнєвому оформленні; не дбає про культуру усного та писемного професійного мовлення. Орієнтується в різновидах мовних норм, але не завжди може на прикладах проілюструвати їх. Добирає мовні засоби ізольовано, не може застосувати їх до конкретної ситуації мовлення чи відповідно до сфери вживання.
E	**60-63** 63 62 61 60	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній	Студент викладає теоретичний матеріал на репродуктивному рівні, не вміє самостійно зробити висновок; знає деякі мовні норми, але допускає значні помилки у їх вживанні. Не може пояснити, які норми літературної мови порушено.
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни	Студент має фрагментарні знання з тем курсу, не може навести приклади, допускає грубі помилки у формулюванні визначень і правил, що спотворює їх зміст. Спостерігається непослідовність у висловленні думок, низька мовна культура, порушення етичних норм. Знає деякі норми літературної мови, але не може застосувати їх на практиці. У відповіді відсутня логіка і обґрунтування теоретичних положень дисципліни.

F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	Студент не володіє знаннями, уміннями, навичками для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері. Потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень курсу.

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
«Практичний курс української мови»

Для денної форми навчання

Практичні заняття	Самостійна робота	Залік
Максимальна кількість балів – 72	Максимальна кількість балів – 28	Максимальна кількість балів – 0

ПЗ № 1	ПЗ № 2	ПЗ № 3	ПЗ № 4	ПЗ № 5	ПЗ № 6	ПЗ № 7	ПЗ № 8	ПЗ № 12	ПЗ № 13	.....	ПЗ № 17	ПЗ № 18	СР № 1	СР № 2	СР № 3	–
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	9	9	10	

Для заочної форми навчання

Практичні заняття				Самостійна робота															Залік
Максимальна кількість балів – 20				Максимальна кількість балів – 80															Максимальна кількість балів – 0
ПЗ № 1	ПЗ № 2	ПЗ № 3	ПЗ № 4	СР № 1	СР № 2	СР № 3	СР № 4	СР № 5	СР № 6	СР № 7	СР № 8	СР № 9	СР № 10	СР № 11	СР № 12	СР № 13	СР № 14	СР № 15	СР № 16	СР № 17	–

5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. К. Г. Городенської. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
2. Зміни до правопису. 3 червня 2019 року фінальний текст нової редакції «Українського правопису» опублікували на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки та Національної академії наук. Освіта України. 2019. № 23. С. 1, 9.
3. Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. 348 с.
4. Левчук І. П., Матящук Л. А. Основи культури мовлення: особливості, поради, роздуми : навчальний довідник. Луцьк : ВежаДрук, 2017. 164 с.
5. Межов О. Г. Практичний курс української мови. Частина 1: електронний курс дистанційного навчання на платформі «Moodle» для підготовки бакалаврів спеціальності 035 Філологія, за освітньопрофесійною програмою «Мова та література (польська). Переклад» (рекомендовано до використання в освітньому процесі науковометодичною радою ВНУ імені Лесі Українки (протокол № 10 від 21 червня 2022 року)). URL: https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=587 52
6. Межов О. Г. Практичний курс української мови. Частина 2: електронний курс дистанційного навчання на платформі «Moodle» для підготовки бакалаврів спеціальності 035 Філологія, за освітньопрофесійною програмою «Мова та література (польська). Переклад» (рекомендовано до використання в освітньому процесі науковометодичною радою ВНУ імені Лесі Українки (протокол № 7 від 16 березня 2023 року)). URL: https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=614
7. Межов О. Г. Синтаксис української мови: навчальний посібник. Луцьк : Надстир’я, 2021. 268 с.
8. Межов О. Г. Українська мова. Практикум із правопису та граматики : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 116 с.
9. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 328 с.

10. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис : підручник / А. К. Мойсієнко І. М. Арібжанова. Київ : Знання, 2010. 374 с.
11. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка: Практикум : навчальний посібник / за ред. М. М. Фащенко. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 176 с.
12. Українська мова : Енциклопедія / [редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін.]. 4-е вид. випр. і допов. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана, 2013.
13. Український правопис / Національна академія наук України. Київ, 2019. 391 с. Схвалено Кабінетом Міністрів України (Постанова № 437 від 22 травня 2019 р.) спільним рішенням Президії Національної академії наук України (протокол № 22/10 від 24 жовтня 2018 р.) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24 жовтня 2018 р.). Затверджено Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жовтня 2018 р.). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf
14. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення : навчальний посібник. 9-те вид., випр. і допов. Київ: Алерта, 2018. 302 с. 53.
15. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ: Освіта, 2012. 270 с. URL: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/dpdf

Додаткова

1. Городенська К. Г. Граматичний стандарт української літературної мови і сучасна практика. Граматичні студії. 2017. Вип. 3. С. 17–21.
2. Костусяк Н. М., Межов О. Г. Системно-структурна організація морфологічного рівня сучасної української літературної мови: функційно-категорійний вимір. Рецензія на наукове видання: Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія [автори: І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської]. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с. Українська мова. 2019. № 4. С. 133–140.
3. Межов О. Г. Практичний курс української мови в системі лінгвістичних дисциплін ЗВО. Запорізькі філологічні читання : матеріали Всеукраїнської наукової конференції (11–12 листопада 2021 року) / за ред. Н. В. Горбач, І. Я. Павленко, О. О. Стадніченко, Р. О. Христіанінової. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2021. С. 63–66.

Електронні ресурси

1. http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/
2. http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/
3. http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/all
4. http://slovopedia.org.ua/35/53392-0.html
5. http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm
6. http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/
7. https://interesnyimir.com/special/typing-uk2/0
8. http://osvita.ua
9. http://www.mova.info
10. Блог «Центр культури української мови» Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: http://centrkum.blogspot.com/
11. Офіційний сайт української мови. URL: https://ukrainskamova.com
12. Сайт електронної бібліотеки «Україніка» НАН України. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=NAV&P21DBN=UKRLIB
13. Сайт Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. URL: http://www.inmo.org.ua/library.html.
14. Сайт Інституту української мови НАН України. URL: https://www.nas.gov.ua/UA/Org/publication/books/Pages/default.aspx?OrgID=0000324
15. Тезаурус з комп'ютерної лексикографії. URL: http://www.mova.info/Page3.aspx?l1=188&vocid=1 16. Тезаурус з лінгвістичної термінології. URL: http://www.mova.info/mov_thes.aspx?l1=68
17. Українська мова. Енциклопедія. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Rusanivskyy_VM/Ukrainska_mova_Entsyklopedia/
18. Український правопис. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf
19. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf